

คู่มือการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล

คำนำ

คู่มือการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยงานอาคารสถานที่และยานพาหนะ จัดทำขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของพนักงานขับรถ ศึกษารายละเอียดและปฏิบัติตามคำแนะนำในคู่มืออย่างเคร่งครัด ในส่วนการบันทึกการใช้รถ ซึ่งประกอบด้วย เวลาในการเดินทาง ผู้ขอใช้รถ สถานที่หรือเส้นทางที่ไป ระยะทางที่ใช้รถ ค่ามันเชื้อเพลิง ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงต่าง ๆ เพื่อความสะดวก และปลอดภัย เพื่อ นำข้อมูลจัดเก็บและรายงานในแต่ละเดือน เพื่อความปลอดภัยและความสุขุมรอบคอบในการขับขี่ โปรดเก็บคู่มือเล่มนี้ไว้ที่รถ และโปรดเข้าใจเสมอว่าเป็นคู่มือประจำรถใช้ได้กับรถทุกประเภทในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

งานอาคารสถานที่และยานพาหนะ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า สมุดคู่มือการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล เล่มนี้ คงมีประโยชน์แก่พนักงานขับรถ เพื่อศึกษาข้อมูลแนวปฏิบัติในการขับขี่ รวมถึงการบันทึกการใช้รถและการซ่อมบำรุงในแต่ละครั้ง เป็นอย่างมาก ขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

งานอาคารสถานที่และยานพาหนะ

สำนักงานอธิการบดี

1	ข้อมูลเกี่ยวกับรถ / พนักงานขับรถ	1
2	ข้อปฏิบัติและมารยาทในการขับรถ	2
3	ความรู้ในการขับรถยนต์	3
4	งานซ่อมบำรุงและรักษาเครื่องยนต์	5
5	การดูแลบำรุงรักษาและใช้งานแบตเตอรี่	6
6	การดำเนินการทางทะเบียนรถ	7
7	การบันทึกการขับรถยนต์	8
6	การบันทึกการซ่อมบำรุง	36

ข้อมูลส่งให้กับรถ/พนักงานขับรถ

รถยนต์ประเภท.....หมายเลขทะเบียน.....

พนักงานขับรถบริการ.....สังกัด.....

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน.....เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ที่อยู่เลขที่.....หมู่.....ถนน.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

หมายเลขทะเบียนรถ.....หมายเลขตัวถัง.....

หมายเลขเครื่องยนต์.....วันที่ออกรถ.....

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

แนวทางการปฏิบัติสำหรับพนักงานขับรถ

- ไม่ขับรถขณะว่างนอน หรือสภาพร่างกายไม่พร้อม ตรวจสอบการจราจรละเอียดที่ได้รับคำสั่งชัดเจน เพื่อให้เกิดขึ้นผิดพลาดในการปฏิบัติ
- เตรียมความพร้อมก่อนปฏิบัติหน้าที่ เช่น ตรวจสอบสภาพเส้นทาง ตรวจสอบสภาพรถให้เรียบร้อย ทำความสะอาด พักผ่อนให้เพียงพอ
- มีความรับผิดชอบข้อดีที่ยึดตรงต่อเวลา และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุภาพ
- แต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย เหมาะสม และปฏิบัติตามระเบียบตลอดเวลามาก
- ไม่แสดงพฤติกรรมอันไม่เหมาะสม เช่น การดื่มสุราหรือของมึนเมา การพูดจาไม่สุภาพ การสูบบุหรี่ขณะขับรถ เป็นต้น
- ไม่ขับรถโดยไร้ความระมัดระวังที่กำหนด
- ไม่นำสิ่งผิดกฎหมายเก็บไว้ในรถ โดยเด็ดขาด
- เชื้อเพลิงควรถวนรถตลอดเวลานั้นเส้นทางที่กำหนด
- ห้ามนำรถออกนอกเส้นทางที่กำหนด เว้นแต่เส้นทางอุปสรรคหรือ ได้ขอเท็จจริงว่าเส้นทางไม่ดี และมีความปลอดภัยมากกว่า โดยให้บันทึกไว้เป็นหลักฐานด้วย
- งดบันทึกรายละเอียดต่างๆเกี่ยวกับการเดินรถและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นขณะเดินทาง
- ตรวจสอบการถือ รายละเอียดที่ได้รับคำสั่งชัดเจน เพื่อให้เกิดขึ้นผิดพลาด
- เตรียมความพร้อมก่อนปฏิบัติงานที่ เหนือ ตรวจสอบสภาพเส้นทาง ตรวจสอบสภาพรถให้เรียบร้อย ทำความสะอาด พักผ่อนให้
- มีความรับผิดชอบข้อดีที่ยึดตรงต่อเวลา และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุภาพในฐานะผู้ให้บริการ

มารยาทในการขับขีรถยนต์

- การขับขีรถในช่องทางการเดินรถด้านซ้ายเสมอ ต้องขับรถในช่องทางการเดินรถด้านซ้ายสุด จะขับช่องทางเดินรถด้านขวาเฉพาะเวลาที่ต้องการแซงเท่านั้น
- ให้รถที่เร็วกว่าแซง ให้รถด้านหน้าพ้นหลังและเร็วกว่าเราแซง ด้วยการหลบไป ในช่องทางการเดินรถด้านซ้าย
- อย่าแซงซ้าย การขับรถแซงรถคันอื่นไปทางด้านซ้าย ทำได้ ในกรณีที่รถคันที่อยู่ด้านหน้าจะเลี้ยวขวา และกรณีที่มีสิ่งกีดขวางอยู่ในช่องทางด้านขวา
- การแซงที่เร็ว ในกรณีที่จะต้องแซงทางการขับไปด้าน ใดด้านหนึ่งขอให้ใช้วิธีสติกับมันไปที่ละคันเราให้ทางเขา เขาให้ทางเราจะไปได้ทุกๆคัน
- ให้รถเล็กกว่าไปก่อน ตามปกติในทางการเดินรถที่เลวกว่า 6 เมตรในกรณีที่สามารถสวนทางกันได้ก็ปกติ รถที่ใหญ่กว่าจะต้องหยุดให้รถที่เล็กกว่าไปก่อน
- การให้ทาง บางครั้งรถคันอื่นอาจมีความจำเป็น เช่น อาจแซงรถออกจากช่องนาขางทางเราเร็ว รถที่จอดรอเลี้ยวขวาก็จะต้องยอมให้เขาไปก่อน
- การใช้สัญญาณจราจร ควรใช้สัญญาณจราจรที่ถูกต้องทุกครั้งๆ ติดกัน
- การใช้ไฟหน้าสูง ตามกฎหมายจราจรให้ใช้ไฟหน้าสูงกรณีปรับเตือนเวลาขอแซงขึ้นหน้าเท่านั้น
- การใช้ไฟฉุกเฉิน ใช้ได้เฉพาะตอนที่รถราเสียและจอดอยู่ข้างทางเพื่อเป็นการให้สัญญาณว่ารถเสีย
- การขับรถเข้าตรวจสอบ หรือจุดตรวจคัน หรือถูกเรียกตรวจ ในตอนกลางวัน ให้ใจตรงกลางหากเป็นกลางคืนให้ดับไฟหน้ารถและเปิดไฟปรารถแสดงใบอนุญาตนับรถ

3 ความรู้ในการซ่อมรถ

ข้อควรระวังรถเก๋ง

1. ตรวจสอบความเรียบร้อยให้ชัดเจน
2. ขับรถสวนกันควรปิดไฟหน้าให้รถที่สวนมามองเห็น
3. เวลาหยุดรถควรรีบเหยียบเบรกโดยกะทันหัน

การขับรถขึ้น - ลงเขาสูง

1. ควรใช้เกียร์ต่ำ ที่มีกำลังพอ ถ้ามีกำลังไม่พอจะทำให้รถดับได้
2. ถ้ารถดับแล้วให้ลองจากเขาค่อยเหยียบเบรกและใช้เบรกดับช่วย
3. เวลาลงเขาควรรีบเหยียบเบรกทันทีเพื่อลดกำลังไม่ให้ไหลเร็วเกินไป

การขับรถทางไกล

1. ตรวจสอบสภาพและอุปกรณ์ต่าง ๆ ของรถ
- ตรวจสอบช่วงล่าง คันส่งคันชักพวงมาลัย
- ตรวจสอบยางทั้ง 4 ล้อ และยางอะไหล่ด้วย ขง ไม่มีดอกควรเปลี่ยน น้อดล้อขึ้น แบนหรือ ไม่ วัดลมยางทั้ง 4 ล้อ ให้ได้ขนาดเหมาะสมกับรถ และควรมีที่วัดยางลมติดไปด้วย
- เตรียมแม่แรงประจำรถ เหล็กขันแม่แรงและกุญแจขันแม่แรง พร้อมทั้งตรวจสอบว่าใช้การได้ดีหรือไม่
- ตรวจสอบระบบเบรก ผ้าเบรก น้ำมันเบรก และตรวจเบรกมือว่าใช้การได้ดีหรือไม่
- ตรวจสอบระบบเครื่องยนต์ ลองสตาร์ทเครื่องยนต์เรียบหรือไม่มี ถ้าเครื่องเดินไม่เรียบอาจต้องเปลี่ยนหัวเทียนหรือทองขาว
- ตรวจสอบไฟหน้าทั้งส่องดวง รวมถึงไฟทุกดวงของรถ ต้องสว่างเพียงพองและใช้การได้ดีทุกดวง ปรับไฟสูง - ไฟต่ำ ให้ได้ขนาดตามที่กำหนดไว้

○ ตรวจสอบระดับน้ำกลั่นในแบตเตอรี่ น้ำในหม้อน้ำ ถ้าหม้อน้ำแห้งหรือทางเดินของน้ำหม้อน้ำตันหรือตัน เครื่องยนต์จะร้อน สังเกตได้จากหม้อน้ำได้วัดความร้อน อาจทำให้เสื่อสูบลบแตกหรือชำรุดเลย

- ตรวจสอบน้ำล้างกระจก ท่อฉีดน้ำกระจกต้องไม่อุดตัน ที่มีค่าน้ำมันยังใช้การได้ดี
- ตรวจสอบน้ำมันเครื่องและไส้กรองน้ำมันเครื่องต้องเปลี่ยนทุก 5,000 - 10,000 กม.
- ตรวจสอบน้ำมันเชื้อเพลิงว่ามีเพียงพอหรือไม่ และไส้หม้อกรองน้ำมันเชื้อเพลิงจะต้องสะอาด ซึ่งจะสียงเปลี่ยนทุก 10,000 - 20,000 กม. น้ำมันเชื้อเพลิงเดิมให้ค่าออกเทนตรงกับสภาพรถซึ่งสามารถ สอบถามได้ตามสถานีบริการน้ำมันต่าง ๆ

- ตรวจสอบระบบตรวจว่าใช้การได้ดีหรือไม่
- ตรวจสอบระบบแอร์ น้ำยาแอร์ไม่พอ แอร์จะไม่เย็น และให้ตรวจดูสภาพหม้อแอร์
- ตรวจสอบการรั่วไหลของน้ำ น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันหล่อลื่น ต่าง ๆ
- นำรถไปอู่ดีการะปี่ล้อ เดิมน้ำมันเกียร์ น้ำมันเฟืองท้าย

2. เตรียมอุปกรณ์และอะไหล่ที่จำเป็นระหว่างทาง ได้แก่

- พืชผักต่างๆ ของรถ หลอดไฟหน้า-หลัง
- น้ำมันสำหรับเติมน้ำในหม้อน้ำ น้ำมันเครื่อง น้ำมันเชื้อเพลิง
- ไฟฉาย
- เครื่องดับเพลิงสำหรับรถ
- น้ำมันอะลูมิเนียมพร้อมเติมลมได้ด้วย
- เชือก ใบล่อนขนาดนี้วักยอยาวประมาณ 10 เมตร สำหรับลากรถเมื่อรถเสีย
- ชุดปฐมพยาบาล
- ไม้รูดล้อทั้ง 4 ล้อ

3. ก่อนขับรถทางไกล ผู้ขับขี่ควรพักผ่อนอย่างเพียงพอ
4. การขับรถทางไกลในระยะเกินกว่า 150 กม. ควรมีรถทดแทนเปลี่ยนขับ
5. จัดการเติมน้ำมัน หรือของมีนมาทุกชนิด
6. เติมน้ำมันหม้อน้ำหมักโคลนกระเด็นเมื่อไม่พร้อม ควรหยุดรถแล้วรีดให้สะอาด
7. ถ้าจำเป็นหม้อน้ำหมักระหว่างขับรถ เวลาเติมน้ำในหม้อน้ำควรรู้สึกว่าลมระมัดระวัง อย่าเอาหน้าเข้าใกล้มาก เพราะมีแรงดันน้ำอาจน้ำร้อนจะเข้าตาหรือถูกมือ และเติมน้ำมันที่ต่องปล่อยให้เย็นเสียก่อนมีลมเย็นผ่านสูบลมหรือสูบลมจะแตก
8. การศึกษาแผนที่ ผู้เฝ้ารถท่องเที่ยว ตามผู้เฝ้ารถที่ปัญหา

ข้อปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด

- อย่าขับรถในที่คับขัน ขณะขึ้นลงเขาสูง บนสะพาน ทางโค้ง ทางแยกทางร่วม หรือจุดที่มีต้นขาหวทาบหรือเหลืองทาบ
- อย่าขับรถตามหลังคันอื่นในระยะทางกระชั้นชิด
- อย่าขับรถแข่งกันด้วยความกระฉ่อนอง
- อย่าขับเบรคเร็วเกินอัตราที่กำหนด
- ควรให้สัญญาณก่อนหยุดรถ เลี้ยวรถ ของทางแยง
- รถที่ขับช้ากว่ารถคันอื่นฯ ควรให้ทางเดินรถด้านซ้าย
- ทางเดินรถที่มีมากกว่า 1 ช่อง ให้ขับรถชิดช่องทางที่ 1 ชิดซ้ายมือ ยกเว้นแซงขึ้นหน้าหรือเลี้ยวขวามือแซงแล้วก็ให้กลับเข้าช่องทางที่ 1
- ขับรถสวนกันควรรู้ไฟต่ำ
- เวลาขับรถผ่านทางแคบระหว่างภูเขา หรือระหว่างเนินควรรักษาความปลอดภัย และเมื่อถึงทาง โค้งควรส่งสัญญาณให้รถคันที่สวนมาก่อน

เมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นแล้วหาผู้ขับรถมีความรู้เพียงพอที่จะบรรเทาเหตุ นั้นไม่ให้งานไปสูความรุนแรง ได้ ก็จะเป็นอีกหนทางหนึ่งที่ช่วยป้องกันได้ ซึ่งอุบัติเหตุที่ควรรู้และสามารถแก้ไขได้ทันทีมีดังต่อไปนี้

- เบรคแตก คือ เมื่อเหยียบเบรคแล้ว คันเหยียบจมหายไปและรถไม่หยุดก็อย่าตกใจ แก้ไขได้โดยให้เหยียบค้ำในทันที หากจวนตัวมากก็ควรเปลี่ยนจาก 4 มาเกียร์ 2 เลย แล้วดึงเบรคมือช่วย พร้อมกับประคองพวงมาลัยรถให้อยู่ในบั้งกับเพื่อหลบหลีกการตกคันอื่นฯ ในกรณีคับขันนี้
- ขงแตกหรือระเบิด อากาศของยางแตกเพราะรั่วโดยสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง ขงจะค่อยๆ แบนลง พวงมาลัยรถจะหนักหรือกินไปค้ำนั้นนั้น วิธีแก้ต้องรีบเบรคทันทีโดยเปลี่ยนเกียร์ลงเรื่อยๆ เพื่อใช้เครื่องชะลอรถให้ช้าลง
- ในขณะที่รถคันเดียวความเร็วสูง “อย่าเหยียบเบรค” จะเหยียบได้ก็ต่อเมื่อรถช้าลงแล้วและแอบเข้าข้างทางเพื่อเปลี่ยนขงต่อไป
- ในกรณีขงระเบิดมีเสียงดังและรถมีกรทรุดฮวบ แลบนหรือปิดเลอกนอกเส้นทาง ก็อย่าตกใจ ต้องคุมสติให้ดี อย่าเหยียบเบรคเพราะรถอาจคว่ำได้ พยายามบังคับพวงมาลัยให้รถอยู่ในเส้นทาง รีบโยกคันเร่งพร้อมกับเปลี่ยนเกียร์ต่ำลงเรื่อยๆ เพื่อชะลอให้รถช้าลง จึงค่อยเหยียบเบรคและแอบรถเข้าข้างทางเพื่อเปลี่ยนขงต่อไป
- รถเสีย ให้นำรถจอดแอบเข้าข้างทางและต้องปิดไฟสัญญาณฉุกเฉินเพื่อเตือนให้รถคันอื่น ๆ เห็น